

MTÜ Eesti Metsa Abiks (EMA)

15.05.2025

Saaja: Kaitseministeerium
info@kaitseministeerium.ee

Teadmiseks: Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee

Eesti Metsa Abiks (EMA) seisukoht kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringule ja mõjude hindamisele, sh keskkonnamõju strateegilisele hindamisele

Seisukoht nr 1: Kaitsetööstusparki ei tohi rajada looduslikule metsamaale, vaid juba kahjustatud või ümberkujundatud alale.

Käesolevaga juhime tähelepanu asjaolule, et kavandatav kaitsetööstuspargi rajamine looduslikule metsamaale toob kaasa ökosüsteemide hävitamise ning see on vastuolus Euroopa Liidust tulenevate keskkonnavalaste kohustustega, mida Eesti Vabariik on lepinguliselt kohustatud täitma.

Eesti on Euroopa Liidu liikmesriigina kohustatud peatama loodusliku linnustiku vähenemine ning tagama nende liikide elupaikade säilimise.

Aastatel 1983-2018 kogutud haudelinnustiku punktloenduse andmete alusel väheneb Eestis tavalisemate metsaliikide arvukus 43-59 tuhande paari võrra aastas.¹

---

¹ <https://www.eoy.ee/ET/17/98/metsalinnustik/>

Pärnu 1 eelvalikuala on 97,7% ulatuses metsamaa, mis on ulatuslike lageraiete tagajärjel oluliselt kannatada saanud, kuid pakub siiski elupaiku paljudele linnuliikidele. Kokkuvõtvalt on loomastiku uuringus Pärnu 1 eelvalikuala hinnatud rohevõrgu sidususe ja liikide elupaikade seisukohast pigem vähe sobivaks.

Seisukoht nr 2: Kaitsetööstusparki ei tohi rajada Pärnu 1 alale, mille planeeritava hoonestuse alla Pärnu 1 alal jääb laanerähni (*Picoides tridactylus*) registreeritud elupaik (7,6 ha).

Avaldame tõsist muret kavandatava hoonestusala rajamise üle metsamaale, mis on Euroopa Liidu linnudirektiivi lisa I liigi – laanerähni (*Picoides tridactylus*) – registreeritud elupaik. Tegemist on liigiga, kelle suhtes kehtib Euroopa Liidu õiguse alusel kohustus tagada eriline kaitse, sealhulgas elupaikade säilitamine ja vajadusel taastamine.

Lisaks Euroopa tasandi kaitsele on laanerähn Eestis määratud II kaitsekategooriasse, mis tähendab, et tegu on liigiga, kelle isendite arvukus on vähenemas või kelle elupaigad on ohustatud. Vastavalt looduskaitse põhimõtetele tuleb selliste liikide elupaiku hoida häirimatuna ning vältida nende hävitamist või halvendamist. Hoonestuse rajamine sellesse piirkonda tooks vältimatult kaasa **laanerähni elupaiga hävimise**.

Laanerähn on paigalind, kelle arvukus sõltub ennekõike sobivate elupaikade olemasolust. Muuhulgas vanade kuusikute hulga vähenemine Eestis on mõjutanud laanerähni arvukuse vähenemist, sest nad on elupaiga suhtes üsna valivad.

Riikliku rähniseire raames jälgitud seirealadel on laanerähni arvukus viimase 13 aasta jooksul (2007–2019) statistiliselt langenud keskmiselt 4,8% aastas. See tähendab, et viimase kümne aasta jooksul on Eesti asurkond vähenenud ligikaudu poole võrra.

Laanerähn on hetkel II kaitsekategooria kaitsealune liik, kuid sama kiire arvukuse vähenemise jätkudes võib ta kümne aasta pärast olla juba I kaitsekategooria liik.

Eesti mandriosas pesitseb viimase hinnangu järgi 2000–4000 paari laanerähne, kuid seegi hinnang võib tänaseks olla juba liialt optimistlik. Riiklikus keskkonnaregistris on arvele võetud 483 laanerähni leiukohta (elupaika).²

Mõistlikum oleks asurkonna olulist vähenemist ennetada, kui hiljem rangete piirangute najal populatsiooni taastama asuda.

Seisukoht nr 3: Juhul kui Kaitsetööstuspark rajatakse Pärnu 1 alale, tuleb kompenseerida kahju langeva arvukusega II kaitsekategooria liigile laanerähn (*Picoides tridactylus*), võttes kaitse alla täiendavaid elupaiku.

Tugevalt vähenenud arvukusega linnu asurkonna riismete hoidmiseks ning tehtud kahju kompenseerimiseks tuleb moodustada rohkelt uusi püsielupaiku, linnustiku uuringus pakutud 3-kordne (>23 ha) hüvitamine ei ole piisav. Hüvitamiseks tuleb kaitse alla võtta minimaalselt kümme korda suurema ala.

---

² <https://keskkonnaagentuur.ee/uudised/arvamus-kuuse-kooreuraski-vastu-voiks-aidata-laanerahn>

Seisukoht nr 4: Pärnu 1 alal on teostamata taimede inventuur, lubamatu on teha keskkonnaalaseid otsuseid kui alusandmed täielikult puuduvad.

Esitatud taimestiku uuring (KSH lisa 3) on esitatud puudulike andmete alusel, kuna taimestiku inventuur on teostamata. Mitte mingil juhul ei tohi projektiga edasi liikuda ilma taimestiku inventuurita ehk puudulikele andmetele tuginedes.

On tervitatav suunis, et eelvalikualal tuleb teostada sulgja õhiku inventuur, kuid juhime tähelepanu, et taimede inventuur ei saa piirduda ühe liigiga. Inventeerida on vaja kõik võimalikud alal asuvad kaitsealused liigid.

Seisukoht nr 5: Rohevõrgustiku tugiala osaline hävitamine kaitsetööstuspargi rajamise nimel on lubamatu.

Alal kehtiva Tõstamaa valla (praeguse Pärnu linna territooriumil) üldplaneeringu kohaselt jääb Pärnu 1 eelvalikuala tervikuna rohevõrgustiku alale. Ka hetkel koostatava Pärnu linna üldplaneeringu lahenduse kohaselt on Pärnu 1 eelvalikuala tervikuna kavandatud roheline võrgustiku koosseisu (vt Joonis 3-7). Ala on kogu ulatuses ka Pärnu maakonnaplaneeringus määratud rohevõrgustikus. Pärnu 1 eelvalikuala hõlmab 10 549 ha suurusest maakonnaplaneeringu kohasest tugialast 228 ha, s.o veidi üle 2%. Tõstamaa valla üldplaneeringus ei ole rohevõrgustiku elemente eristatud, kuid nii maakonnaplaneeringus kui ka koostatavas Pärnu linna üldplaneeringus on tegemist tugialaga.

Seisukoht nr 6: Mõju kaitsealustele linnuliikidele.

KSH lk 35 saame lugeda: “Teadaolevalt puuduvad (Pärnu 1) alal kaitstavate liikide registreeritud leiukohad või liikide kaitsega seotud alad (vastavalt EELISE andmebaasile seisuga 08.01.2025). Inventuuride käigus (REPowerEU projektist) tuvastati alal vaid üks II kaitsekategooria rähniliigi (laanerähn) leiukoht.”

Tsiteeritud kaks lauset on teineteisega täielikus vastuolus, ei saa väita, et teadaolevalt puuduvad kaitstavate liikide registreeritud leiukohad kui järgmises lauses on välja toodud, et alal asub värskelt inventeeritud laanerähni elupaik (7,6 ha).

Sama viga on ka lk 40, tabelis 9.

Seisukoht nr 7: Puudub kumulatiivne mõjuhindamine seoses teiste käimasolevate suurprojektidega, nagu näiteks Rail Baltica või ulatuslikud tuuleparkide arendused metsamaadele.

Seisukoht nr 8: Raadamistööd pesitsusajal ei tohi olla lubatud (KSH lk 37).

Saame lugeda lk 37: *“Pargi rajamisega kaasnevad raadamis- ja suured pinnase kaevetööd tuleb teostada väljaspool pesitsusperioodi, st raadamistööd on lubatud vahemikus 01.08–31.03. “*

Eesti Metsa Abiks tuleb meelde, et mitmetel linnuliikidel on juba märtsi teises pooles täiskurnad ning ka augustis leidub linde, kel on käsil teise või kolmanda kurna linnupoegade kasvatamine. Sestap tooks raadamistööd kevad-suvisel ajal kaasa linnupoegade tarbetu surma, arvestades asjaolu, et raadamist saaks teostada ka talvisel ajal.

Seisukoht nr 9: Soovituslikud leevendusmeetmed lk 46 peavad olema kohustuslikud.

Eesti Metsa Abiks seisukoht on, et järgmised leevendusmeetmed peavad olema kohustuslikud täitmiseks:

Kohustuslikult vältida metsa raadamist ja täiendava kuivendussüsteemi rajamist VEP (VEP160128) servast 60 m ulatuses.

Kohustuslikult jätta VEP (VEP207854) piirist (vt lisa 3 joonis 2-54) 60 m puhvri alal metsa raadamata ning mitte rajada sinna kuivendussüsteeme.

Kohustuslikult vältida kavandatavaid tegevusi laialehise neiuvaiba kasvukohas (KLO9349147, vt lisa 3 joonis 2-33). Elupaigatüüpide 9010* ja 9080* piirist 60 m ulatuses on soovitatav vältida metsa raadamist (st säilitada ala metsamaana, vt lisa 3 joonis 2- 54).

Kohustuslikult vältida uute kuivenduskraavide rajamist 9080* 60 m puhvrissi ümber koosluse.

Seisukoht nr 10: Koostada tuleb nii rohevõrgustiku kui ka linnustiku ning taimestiku ja loomastiku osas ühine kompenseerimismeetmete kava.

KSH lk 54 on välja toodud, et otstarbekas on koostada nii rohevõrgustiku kui ka linnustiku osas ühine kompenseerimismeetmete kava. Meie seisukoht on, et kompenseerimismeetmete kava tuleb tingimata koostada ning kompenseerida kahju ka taimestikule ja loomastikule. Juhime tähelepanu, et taimestiku inventuur on tegemata, seega saame kahju ulatusest teadlikuks alles peale täielikku taimede inventuuri teostamist.

Laanerähni elupaiga kompenseerimiseks välja pakutud 3-kordne hüvitamine ei ole piisav. Hüvitama peab vähemalt kümnekordselt.

Seisukoht nr 11: Vastuolu keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 10 ja § 11 vältimis- ja ettevaatuspõhimõtetega.

Kavandatud planeering on vastuolus keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 10 ja

§ 11 vältimis- ja ettevaatuspõhimõtetega, mille kohaselt tuleb vältida tegevusi, mis võivad põhjustada olulist kahjulikku mõju keskkonnale, ning eelistada valikuvõimaluste korral väiksema riskiga lahendusi. Arvestades piirkonna rolli rohevõrgustikus ning olemasolevat haavatavust, ei saa Pärnu 1 ala pidada sobivaks kaitsetööstuspargi asukohaks.

Kokkuvõte

Kuna seisukoha andmiseks antud tähtaeg ei olnud meie jaoks piisav, et kõiki aspekte põhjalikult analüüsida, oleme kommenteerinud vaid teatud punkte. Palume mitte käsitleda kommenteerimata punkte meie vaikiva nõusolekuna.

Lugupidamisega

Helena Eenok
Eesti Metsa Abiks MTÜ
juhatuse liige
helena@eestimetsaabiks.ee
5698 7256